

LEBDIS | We know
bible
CONSTANTIN VIRGIL
GHEORGHIU

Hristos în Liban

De la Moise la palestinieni

Traducere din limba franceză:
Gheorghică Ciocioi

editura
Σοφία

București

Cuprins

I. Dumnezeu mi-a dăruit un har pe care i l-a refuzat lui Moise.	7
II. De ce Moise voia cu atâta ardoare să vadă Libanul? .	15
III. Dumnezeu și strămoșii maroniților.	19
IV. Strămoșii maroniților construiesc templul lui Solomon de la Ierusalim	25
V. Au fost invitați strămoșii maroniților la nașterea lui Hristos?	35
VI. Hristos săvârșește prima Sa minune în Liban.	43
VII. Sfinții refugiați palestinieni	47
VIII. Primul regat creștin	51
IX. Icoana Maicii Domnului pictată de Sfântul Apostol și Evanghelist Luca.	57
X. Antiohia salvată prin sfinți	63
XI. Istoria maroniților începe în Antiohia.	73
XII. Mănăstirea de Cristal.	77
XIII. Creștinii din Antiohia taie trupul lui Hristos în bucăți.	85

XIV. Națiunea monahală a maroniților	91
XV. Poate fi cineva eretic dacă îl urmează pe papă?. . .	99
XVI. Qadisha ori Valea Sfântă	105
XVII. Muntele înflorit.	109
XVIII. Milițiile maronite și cruciații.	121
XIX. Maroniții jură papei să-l urmeze peste tot, chiar și în infern...	127
XX. Razie la maroniți	135
XXI. Libanul e o fereastră către Occident	143
XXII. Nefericirea de a fi oferit refugiu lui Avraam. . .	149
XXIII. <i>Mada ma Mada</i>	165
XXIV. Masacrul de la Damour	171
XXV. Cine vrea să distrugă Libanul?	179
XXVI. Maroniții nu vor coborî de pe cruce	195
<i>Note</i>	199

I

**Dumnezeu mi-a dăruit un har
pe care i l-a refuzat lui Moise**

Nimeni nu L-a văzut pe Dumnezeu vreodată. A fost interzisă apropierea până și de muntele în care El s-a arătat pentru câteva clipe, fiind oprit privirii oricărei creaturi. Că s-a spus: „Păziți-vă de a vă sui în munte și de a vă atinge de ceva din el, că tot cel ce se va atinge de munte va muri. Nici cu mâna să nu se atingă de el, că va fi ucis cu pietre sau se va săgeta cu săgeata; nu va rămâne în viață, fie om, fie dobitoc” (1). Porunca era limpede. „Trimiți îndată la moarte pe cel care Te privește” (2). Dintre toți oamenii care au trăit pe pământ, unul singur L-a văzut: Moise. Vestitul Moise. E singura ființă vie care a avut acest privilegiu de-a dreptul ieșit din comun. Personal, n-am avut nicicând vreo simpatie aparte pentru Moise. Am citit, creștin fiind, isprăvile sale, relatate în Vechiul Testament. Mi-au dat mereu frisoane. A ucis cu sânge rece atâta lume... Pretindea că face asta în numele lui Dumnezeu. Trebuie să-l credem, deși a prigonit pe pământul lor, în casele și în satele lor populații

întregi. Le-a trecut prin ascuțișul sabiei. N-a cruțat de la masacru nici femei, nici copii, nici bătrâni, nici animale. Povestea sa e nespuse de sângeroasă. Mila îi era cu totul necunoscută. Într-o bună zi, pentru o neînsemnată greșeală cu privire la ceremonial, a pus să fie arși de vii doi dintre nepoții săi (3).

În ciuda frisoanelor, ororii, care fac să înghețe sângele în vine, în urma lecturii despre cuceririle teritoriale și exterminările masive ale lui Moise, nu pot totuși să-mi stăpânesc o anumită admirație pentru el. Pentru faptul că era prietenul lui Dumnezeu. E lucru mare. Ceva cu care nici un alt om nu se poate lăuda. Desigur, Dumnezeu este prietenul tuturor oamenilor. Ne iubeste pe toți. Din aceea Îl numim *Philanthropos*, adică „prieten al omului”. Dar nici unui alt om Dumnezeu nu i-a arătat atâta prietenie precum lui Moise. El a fost și rămâne prietenul privilegiat al lui Dumnezeu. Dumnezeu i-a zis lui Moise: „Voi face și ceea ce zici tu, pentru că tu ai aflat bunăvoință înaintea Mea și te cunosc pe tine mai mult decât pe toți” (4). Din acest text reiese limpede că Moise nu doar era prieten al lui Dumnezeu, ci chiar se tutuia, cum s-ar spune astăzi. E un grad de prietenie dusă la extrem. Dumnezeu era prieten cu Moise cum era cu omul din primele zile ale creației. Pe atunci, erau vecini în Paradis. Dumnezeu Se plimba prin grădină seara pentru a schimba câteva vorbe cu omul (5). Era vremea idilei dintre Creator și creatură. Dar nici o idilă nu durează prea mult. A intervenit povestea cu pomul din care Eva a mâncat. Căderea din Paradis. Izgonirea pe pământ.

 După toată această poveste, Dumnezeu S-a purtat cu omul ca un monarh absolut. Ca un dictator. Imaginile din anumite biserici occidentale din Evul Mediu Îl reprezintă pe Dumnezeu-Tatăl cu un cuțit mare cât o sabie între dinți. Dumnezeu nu mai vorbea cu oamenii decât foarte rar și doar prin intermediari. Acești intermediari erau numiți „profeți”. Dumnezeu a interzis omului chiar să-L privească. Privirea omului era pentru El o profanare, un sacrilegiu. Dumnezeu Se comporta precum împăratul vechii Japonii. Se spune că japonezii nu aveau dreptul să privească chipul monarhului lor. Chiar în acele timpuri în care Dumnezeu Se purta ca un monarh absolut, i-a îngăduit lui Moise să-L tutuiască și să-L privească. Moise voia să meargă mai departe în relația sa de prietenie cu Dumnezeu. Era un lucru firesc. Când ești prieten cu cineva, vrei să-i devii și mai mult prieten. Într-o zi, Moise I-a spus lui Dumnezeu: „Arată-mi slava Ta!” (6). A cerut favoarea de a-I vedea chipul lui Dumnezeu. Dumnezeu a răspuns: „Fața Mea nu vei putea s-o vezi, că nu poate vedea omul fața Mea și să trăiască.” Și iarăși a zis Domnul: „Iată aici la Mine un loc: șezi pe stâncă aceasta. Când va trece slava Mea, te voi ascunde în scobitura stâncii și voi pune mâna Mea peste tine până voi trece. Iar când voi ridica mâna Mea, tu vei vedea spatele Meu, iar fața Mea nu o vei vedea!” (7). Așa că Moise a fost singurul om care L-a văzut pe Dumnezeu, chiar dacă I-a văzut doar spatele. Dar cum cel care are un lucru de preț dorește și mai mult, într-o zi Moise I-a cerut altceva lui Dumnezeu: „În-

găduie-mi să trec și să văd pământul cel bun care este peste Iordan și acel munte frumos, Libanul.” Această cerere l-a supărat pe Dumnezeu nespus. „De acum să nu-Mi mai grăiești de aceasta!” (8).

Dumnezeu i-a interzis categoric lui Moise să treacă Iordanul și să intre în Liban. Această țară îi era opri-tă. La puțină vreme după aceasta, Moise a murit. A murit fără să vadă Libanul. Și iată că acest har pe care Dumnezeu l-a refuzat celui mai bun prieten al Său mi-a fost acordat mie. Am mers în Liban și l-am vă-zut cu ochii mei. Am sosit aici ca pe un covor ferme-cat. Cu noile mijloace de transport. Aeroportul semă-na cu toate celelalte ale lumii. Cum era aproape noap-te, n-am avut șansa să văd vârfurile albe ale munților care se ridică până la cer și de care Vechiul Testament vorbește de mai mult de o sută de ori. Cei care au scris Vechiul Testament sub insuflarea Duhului Sfânt se aflau în câmpia palestiniană și de îndată ce-și ridicau capul vedeau munții albi ai Libanului. De altfel, *Li-ban* înseamnă „alb” în limba ebraică. În sens figurat, *Liban* înseamnă, de asemenea, „templu”, căci îi curăță pe păcătoși: „De vor fi păcatele voastre cum e cârmâ-zul, ca zăpada le voi albi (preface în Liban) și de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face” (9).

Nenorocirea nu era de a nu fi văzut imediat munții albi; speram să-i văd a doua zi. Necazul era că nu se putea ieși din aeroport. Pista de aterizare era încercuită de oameni înarmați. Călătorii care soseau erau obligați să-și petreacă noaptea aici. La Beirut era răz-boi. Mai precis, Beirutul era sub o ploaie de bombe. O

armată străină înconjura orașul și trăgea cu tunul asupra clădirilor cu o cadență de patru-cinci bombe pe minut. Cele mai afectate de bombele incendiare, de tirurile de mortiere și de rafalele de mitralieră erau cartierele creștine. De două săptămâni, creștinii nu mai ieșeau din beciurile lor. Nu mai aveau nici pâine, nici apă, nici curent electric. Intenția evidentă a asediaților era de a-i masacra pe creștini până la ultimul. Așa cum sunt masacrați șobolanii, urmărindu-i în ascunzătorile lor.

Pentru a ieși din aeroport și a merge la casa unde trebuia să poposesc, prietenii mei m-au introdus în mijlocul unui convoi de care blindate. Era singurul mod de a ieși din aeroport. Orașul ardea. În lumina incendiilor nu puteai vedea decât ruinele fumegânde ale frumoaselor case în care locuiau creștinii.

Eu, care înainte de aterizare îmi închipuisem că Dumnezeu mă preferase lui Moise, marele Său prieten, acordându-mi harul de a vedea Libanul, eram în culmea dezamăgirii. Permițându-mi să intru în Liban, Dumnezeu nu-mi acorda nici un har, ci mai degrabă îmi administra o pedeapsă. M-am născut la câteva luni, aproape în același timp, cu Uniunea Sovietică. Am văzut lumina zilei într-un sat nu foarte departe de frontiera cu URSS. Am crescut alături de soviete și în același timp cu ele. Eram ca niște gemeni. În același leagăn. Eram despărțiți doar de râul Nistru. După nașterea mea, am auzit ziua și noaptea tunuri, mitraliere, tiruri de mortiere și de arme automate, care exterminau populația sătească de pe malul stâng

al Nistrului, din URSS. La început, revoluția sovietică nu considera drept proletari decât pe cei care purtau șapcă și lucrau în uzine. Muncitorii agricoli nu erau considerați proletari. Și cum la putere era dictatura proletariatului, țăranii erau exterminați, deoarece Karl Marx și Lenin nu îi număraseră încă printre proletari. Până astăzi au fost uciși peste șazeci de milioane de oameni în Uniunea Sovietică. Acestea sunt ultimele statistici publicate de refugiați. Vor fi fiind, cu siguranță, mai mulți. În orice caz, pentru mine, vederea caselor în flăcări și zgomotul tunurilor mitralierelor și mortierelor sunt de nesuportat. Am văzut ruinele Berlinului, ale Dresdei, ale Münchenului și aproape ale tuturor marilor orașe puse la pământ în timpul vieții mele. Doar Hiroșima nu am văzut-o. Am mers acolo, dar am dat înapoi înainte de a o vizita. Nu mai puteam să văd orașe distruse. Nici câmpuri de bătălie. Și Dumnezeu m-a făcut să cobor la Beirut în timp ce ardea sub o ploaie de bombe. Desigur, nu puteam să dau înapoi ca mai înainte de a sosi la Hiroșima. Convoaiele, carele de asalt aveau alți pasageri de condus acasă. Am fost, așadar, martor încă o dată la toate ororile războiului.

Nu mă mai gândeam la Moise acum, ci la Iov. Un alt prieten al lui Dumnezeu, pe care Creatorul l-a coșezit cu toate relele posibile. Cunoșteam bine povestea lui Iov. Că a avut parte de toate necazurile cu putință doar pentru că era iubit și pentru că se dorea să fie încercat. În dragoste, îl pui întotdeauna pe cel iubit la încercare. Și Dumnezeu îl iubea pe Iov. Voia să

LIBDIS | We know
to be

vădă dacă dragostea era reciprocă. Încercarea și ispita susțin și recunosc adevărata dragoste, așa cum furtuna îl atestă pe adevăratul pilot și precum bătălia, adevărata strategie (10).

Știam că Iov trecuse prin toate încercările fără tulburare. Cu supunere. Am suferit la vederea Beirutului distrus, incendiat și bombardat cu aceeași răbdare cu care Iov a îndurat rănile deschise, mâncate de viermi, pe când zăcea în gunoi.

II

**De ce Moise voia cu atâta ardoare
să vadă Libanul?**

De ce Dumnezeu i-a refuzat lui Moise intrarea în Liban? Această intrare în Liban e mai importantă decât a-L vedea oare pe Dumnezeu? Încerc să înțeleg. „O anumită poartă e închisă, prin ea nimeni nu intră” (1). „Doar cei ce vorbesc în deșert fâgăduiesc cunoașterea acestor lucruri” (2). „Această poartă care trebuie să rămână închisă este cunoașterea lui Dumnezeu și a planurilor Sale” (3). Mă gândesc că Dumnezeu i-a interzis lui Moise să intre în Liban fiindcă această țară fusese creată pentru sălășluirea lui Dumnezeu Însuși aici. Nu pentru prietenii Săi. Dumnezeu a făurit pământuri pentru prietenii Săi și pentru poporul ales. Întocmai cum un stăpân construiește și amenajează în casa lui camere speciale pe care le numește „camere pentru prieteni”. Dar fiecare stăpân își rezervă în propria casă o cameră pentru el însuși: camera stăpânului. Libanul este ceva asemănător. O țară pe care Dumnezeu Și-a rezervat-o pentru propria sălășluire. Este, așadar, ceva mai important decât Pământul Făgăduinței, decât camerele prietenilor? Dumnezeu Se sălășluiește în Liban așa cum El Se sălășluiește cu

Hristos și Duhul Sfânt în fiecare biserică creștină. Libanul este un templu. Și de aceea Moise voia să intre aici. E locuința lui Dumnezeu. Voia să arunce aici o otheadă. Era cunoscător întru cele ale Dumnezeirii. Știa că Dumnezeu locuiește întotdeauna în Liban. Curiozitatea lui era una legitimă.

Isaia profetul are dreptate să folosească cuvântul „Liban” cu sensul de „alb” și de „templu”. Știa și el, de asemenea, că Dumnezeu locuiește aici. Că Libanul este un templu (4).

Privind țara Muntelui Libanului pe hartă, ne dăm seama că Dumnezeu este modest. Sunt țări de dimensiuni uriașe. Precum China ori Brazilia. De ce n-a ales Dumnezeu una dintre aceste mari locuințe? Libanul e mai mic decât un timbru poștal lipit pe harta lumii. Nu se poate spune că Libanul este cu adevărat o țară. Așa cum nu se poate spune că un culoar și un dulap dintr-o casă ar fi camere de locuit. Libanul are zece mii patru sute kilometri pătrați (suprafața medie a două departamente franceze). Mărimea teritoriului e între patruzeci și șaptezeci și patru de kilometri. Această țară e atât de firavă, minusculă, încât mă mir că Dumnezeu a ales-o pentru a Se sălășlui aici. Dar încă o dată trebuie spus: e un sacrilegiu să încerci să pătrunzi planurile lui Dumnezeu. De altfel, dacă privești cât mai de aproape această țară, îți dai seama că Dumnezeu nu putea să Se sălășluiască mai confortabil decât în Liban. Nu există alte țări care să-l depășească în frumusețe ori în ceea ce privește poziția geografică. Pământul Făgăduinței, camera prietenului lui Dum-

nezeu, este interioară Libanului. Herodot spune că Egiptul este un dar al Nilului. Se poate spune că Palestina este un dar al Libanului. Apa care udă Pământul Făgăduinței vine din muntele Hermon. Libanul este țara celor patru fluvii. La el ca în Paradis: cele patru fluvii ale Libanului curg, din motive de simetrie, către cele patru puncte cardinale: Iordanul către sud, Amanul ori Barada către răsărit, Leontes către Apus și Oronte către miazănoapte.

Această țară, lungă de două sute zece kilometri, are două lanțuri muntoase, paralele între ele și cu marea. Vârful cel mai înalt este Kornat al Sawada (3083 m). Vârfurile munților sunt acoperite cu zăpadă aproape întregul an. Muntele Hermon, care se află în sudul țării, dă apă Iordanului ca un rezervor. Apă sfințită. Căci în apele Iordanului a fost botezat Hristos. Hermonul este un munte nespus de frumos. De pe vârful, ai impresia că vezi întregul pământ mult mai bine decât de pe Himalaya. În plus, pe vârful muntelui Hermon se poate urca. Vizibilitatea este perfectă. Nu precum pe alte vârfuri, inaccesibile ori unde e frig, și vizibilitatea, scăzută. Din punct de vedere estetic, muntele Hermon e nespus de plăcut la vedere. Locuitorii din împrejurimi îl numesc „Bătrânul”, pentru că este în întregime alb, limpede și cu totul seren, precum capul unui bătrân încărunțit. Îl numesc de asemenea „Șeicul”, căci domină câmpia și muntele ca un mare domn. Ori *Djebel el Sheikh*, „Muntele șeicului”.

Între cele două lanțuri muntoase paralele, care traversează Libanul de la nord la sud, există o câmpie ce se numește *Bekaa*. Romanii o numeau *Coelesy-*